Enw'r Ymgeisydd	Rhif y Ganolfan	Rhif yr Ymgeisydd

CYD-BWYLLGOR ADDYSG CYMRU **WELSH JOINT EDUCATION COMMITTEE**

Tystysgrif Gyffredinol Addysg Uwchradd **General Certificate of Secondary Education**

178/53*265/52

TECHNOLEG GWYBODAETH A CHYFATHREBU - TGAU PAPUR 1

TECHNOLEG GWYBODAETH A CHYFATHREBU - TGAU (CWRS BYR)

(Haen Uwch – Graddau D i A*)

P.M. DYDD MAWRTH, 22 Mai 2007

(1 awr 30 munud)

Arholwr yn unig	
Cyfanswm y Marciau	

CYFARWYDDIADAU I YMGEISWYR

Ysgrifennwch eich enw, rhif y ganolfan a'ch rhif ymgeisydd yn y blychau ar ben y dudalen hon.

Atebwch **bob** cwestiwn.

Ysgrifennwch eich atebion yn y lleoedd gwag yn y llyfryn hwn. Os nad oes gennych ddigon o le, cewch barhau â'ch ateb yng nghefn y llyfryn, gan ofalu nodi rhif y cwestiwn yn gywir.

GWYBODAETH I YMGEISWYR

Dangosir nifer y marciau mewn cromfachau ar ddiwedd pob cwestiwn neu ran o gwestiwn.

Ni roddir tystysgrif i ymgeisydd a geir yn ymddwyn yn annheg yn ystod yr arholiad.

Atebwch **bob** *cwestiwn.*

1. Mae trefnydd ras hwyl elusennol wedi cynhyrchu'r drafft cyntaf o boster i hysbysebu'r digwyddiad.

Ysgol Llenewydd
Ras Hwyl Elusennol

Yn cychwyn
11 a.m.
Canolfan Hamdden Llenewydd

Mae e'n defnyddio rhai o nodweddion ei feddalwedd Cyhoeddi Bwrdd Gwaith *(DTP)* i wella'r poster. Dangosir y poster ar ei ffurf newydd isod.

(a) Rhowch **ddwy** o nodweddion y meddalwedd *DTP* a ddefnyddiwyd i wella'r poster [2]

....

(b) Rhowch **ddau** *fath gwahanol arall* o ddogfennau a allai fod o gymorth wrth drefnu'r ras hwyl. Nodwch bwrpas *gwahanol* ar gyfer **pob un** o'r dogfennau. [4]

Dogfen 1 ....

Pwrpas ....

Dogfen 2 ....

Pwrpas ....

2. Mae darllenwyr marciau gweledol (DMG; *OMR*) a darllenwyr nodau gweledol (DNG; *OCR*) yn cael eu defnyddio i fewnbynnu data i gyfrifiaduron.

Rhowch enghraifft addas o'r defnydd o:

(a) DMG *(OMR)* .... [1]

(b) DNG *(OCR)* .... [1]

3. Mae modurdy yn defnyddio taenlen i gyfrifo bil cwsmer. Dangosir rhan o'r daenlen hon isod.

	A	B	C	D	E	F
1	**Car**	**Oriau Llafur Ychwanegol**	**Cost Llafur Ychwanegol**	**Cost Gwasanaeth Safonol**	**Cost Rhannau Ychwanegol**	**Cyfanswm y Bil**
2	*Volvo*	10	£50	£250	£50	£350.00
3	*Ford*	2	£10	£175	£28	£213.00
4	*Land Rover*	5	£25	£245	£120	£390.00
5	*Mazda*	5	£25	£120	£55	£200.00
6	*Peugeot*	10	£50	£100	£35	£185.00
7	*Mercedes*	10	£50	£350	£200	£600.00

(a) Dewiswch fformiwla o'r rhai isod a allai gael ei defnyddio i roi Cyfanswm y Bil yng Nghell F2. [1]

A =SWM (C2:E2)
B =B2+C2+D2+E2
C =C2+D2+E2
CH =SWM (A2:E2)

....

(b) Rhowch fformiwla addas ar gyfer cyfrifo *Cost Llafur Ychwanegol* yng Nghell C2. [1]

....

Examiner only
Arholwr yn unig

(c) Mae'r rheolwr yn defnyddio taenlen arall i gynhyrchu'r graff o Gyfanswm Gwerthiant a ddangosir isod.

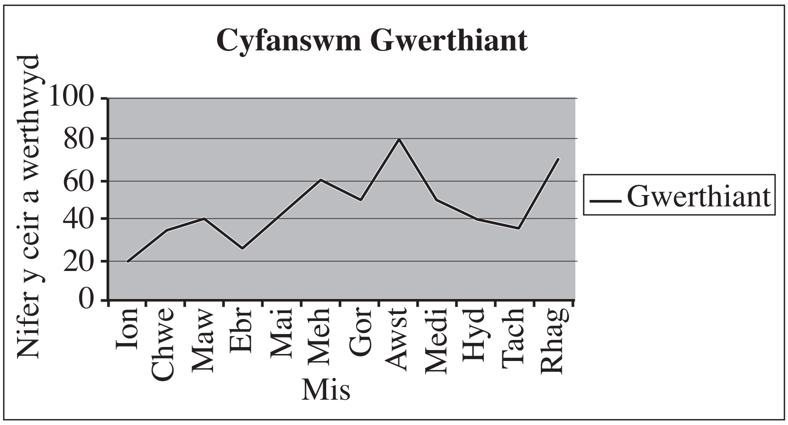

Nodwch pa *fath* o graff yw hwn. .... [1]

(ch) Mae perchennog y modurdy yn defnyddio model efelychu *(simulation)*.

Disgrifiwch, *gan ddefnyddio enghraifft*, sut y gallai model efelychu fod o gymorth wrth redeg y modurdy. [2]

....

....

....

....

(d) Rhowch **un** *anfantais* defnyddio model efelychu. [1]

....

....

4. *(a)* Mae banciau'n cynnig gwasanaethau i gwsmeriaid megis Peiriannau Arian Parod *(ATMs)*.

(i) Rhowch **ddwy** o fanteision Peiriannau Arian Parod *i gwsmeriaid*. [2]

Mantais 1 ....

....

Mantais 2 ....

....

(ii) Rhowch **dri** gwasanaeth *gwahanol* sydd ar gael o Beiriant Arian Parod. [3]

Mae dwy enghraifft wedi'u gwneud i chi.

- *tynnu arian allan,*
- *argraffu cyfriflen fach.*

Gwasanaeth 1 ....

Gwasanaeth 2 ....

Gwasanaeth 3 ....

(iii) Rhowch **un** gwasanaeth bancio sydd ar gael yn y banc yn unig, nid o Beiriant Arian Parod. [1]

....

(b) Mae banciau'n cynnig bancio ar-lein (bancio Rhyngrwyd) hefyd.
Rhowch **ddwy** o fanteision bancio ar-lein *i gwsmeriaid*. [2]
Peidiwch ag ailadrodd eich atebion yn 4 *(a)*(i).

Mantais 1 ....

....

Mantais 2 ....

....

Examiner only
Arholwr yn unig

5. Mae siop ddodrefn yn cadw manylion ei chwsmeriaid a'u harchebion mewn cronfa ddata. Dangosir rhan o'r gronfa ddata isod.

Rhif y Cwsmer	Enw	Cod yr Eitem	Maint	Cost	Dosbarthu
67876	R. Evans	786	Mawr	£200	Ie
54765	H. Smith	779	Bach	£45	Na
95632	A. Khaliq	667	Mawr	£805	Ie
84543	D. Jones	896	Mawr	£567	Ie

(a) Rhowch enwau **dau** *faes allweddol* a ddangosir yn y gronfa ddata hon.

.... [2]

(b) Rhowch enw **un** maes *'Boole'* a ddangosir yn y gronfa ddata hon. .... [1]

(c) Rhowch **ddau** faes *arall* a allai gael eu defnyddio'n synhwyrol fel rhan o'r gronfa ddata hon o archebion cwsmeriaid.

***Peidiwch** â chynnwys meysydd eraill yn ymwneud ag enw, cyfeiriad neu rif ffôn.* [2]

....

(ch) Rhowch ddull dilysu addas ar gyfer y maes *Maint* a disgrifiwch sut y gallai hwn leihau gwallau. [2]

....

....

....

....

....

(d) Mae'r siop yn cynnig dosbarthu *(delivery)* di-dâl ar gyfer pob archeb *dros* £200.

Faint o'r cwsmeriaid a ddangosir uchod a fyddai'n cael dosbarthu di-dâl? .... [1]

Examiner only
Arholwr yn unig

(dd) Mae rheolwr y warws eisiau cael manylion yr holl nwyddau sydd i gael eu dosbarthu. Cwblhewch y tablau isod i ddangos sut y gall ef gael y wybodaeth hon o'r gronfa ddata. [3]

Enw maes	*Gweithredydd*	*Meini prawf chwilio*
....	....	....

A

Enw maes	*Gweithredydd*	*Meini prawf chwilio*
....	....	....

(e) Mae'r rheolwr yn defnyddio'r data hyn i gael *gwybodaeth (information)* am gwsmeriaid.

Ticiwch (✓) y blwch sy'n cynnwys disgrifiad o *wybodaeth*. [1]

	Ticiwch (✓) un blwch yn unig
Ffeithiau a ffigurau crai yw gwybodaeth.	
Data wedi'u prosesu yw gwybodaeth.	
Y newyddion yw gwybodaeth.	

Trosodd.

Examiner only
Arholwr yn unig

6. Mae garddwr yn tyfu blodau trofannol gwerthfawr yn ei dŷ gwydr. Mae cyfrifiadur yn rheoli'r amodau tyfu yn y tŷ gwydr. Er enghraifft, mae synhwyrydd tymheredd yn troi gwresogydd ymlaen os yw'n mynd yn rhy oer.

(a) Disgrifiwch sut y gallai'r cyfrifiadur gael ei raglennu i reoli **un** amod tyfu **arall** yn y tŷ gwydr hwn.

Synhwyrydd .... [1]

Ymateb y cyfrifiadur .... [2]

....

....

....

....

(b) Rhowch **ddwy** o fanteision defnyddio cyfrifiadur i reoli'r amodau tyfu mewn tŷ gwydr. [2]

Mantais 1 ....

....

....

Mantais 2 ....

....

....

(c) *Heblaw am y gost o brynu a chynnal y system gyfrifiadurol*, rhowch **un** anfantais defnyddio cyfrifiadur i reoli'r amodau tyfu mewn tŷ gwydr. [1]

....

....

....

TUDALEN WAG

Trosodd.

Examiner only
Arholwr yn unig

7. Mae gan uwchfarchnad system rheoli stoc gyfrifiadurol.

Mae *meistr-ffeil* o'r stoc yn cael ei chadw ar y system gyfrifiadurol.
Dangosir rhan o'r ffeil hon isod.

Cod Stoc	**Disgrifiad o'r Stoc**	**Nifer mewn Stoc**	**Lefel Ailarchebu**
7856	Wyau	10	20
8987	Siwgr	151	150
2202	Dŵr potel	200	180
2512	Saws tomato	75	50

(a) Nodwch pa eitem o stoc y bydd angen ei hailarchebu. .... [1]

(b) Rhowch **ddwy** eitem *hanfodol* o ddata sydd i'w cael yn *ffeil drafod (transaction file)* y system rheoli stoc. [2]

....

(c) Defnyddir codau bar i fewnbynnu data am gynhyrchion.

Rhowch **ddwy** eitem o ddata sydd wedi'u *hamgodio* mewn cod bar. [2]

Eitem 1 .... **Eitem 2** ....

(ch) Yn y rhestr isod, ticiwch (✓) **dair** *mantais* defnyddio systemau Pwynt Talu *(POS)* mewn uwchfarchnadoedd. [3]

	Ticiwch (✓) dair yn unig
Mae nwyddau bob amser mewn stoc.	
Gwasanaeth cyflymach wrth brynu nwyddau.	
Mae nwyddau bob amser yn rhatach.	
Llai o gamgymeriadau wrth godi tâl ar gwsmeriaid.	
Gall y cwsmer gael bil wedi'i eitemeiddio.	
Mae nwyddau'n fwy ffres.	

(d) Disgrifiwch sut y gallai siopau ddefnyddio systemau siopa cyfrifiadurol i ddenu cwsmeriaid newydd a chadw eu cwsmeriaid presennol. [4]

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

8. Mae llawer o beryglon yn gysylltiedig â defnyddio llinellau sgwrsio.

Nodwch **ddwy** eitem o wybodaeth **na** ddylid eu rhoi i rywun ar linell sgwrsio. [2]

Eitem 1 ....

Eitem 2 ....

Examiner only
Arholwr yn unig

9. Mae cwmni'n cyflogi dylunwyr sy'n gweithio gartref.
Mae'r dylunwyr hyn yn defnyddio llawer o nodweddion e-bost *(post electronig)* i gysylltu â'r cwmni.

(a) Rhowch ddiffiniad o *e-bost*. [1]

....

....

(b) Mae'r dylunwyr yn defnyddio *atodiadau e-bost* ac maen nhw hefyd yn anfon *copïau carbon* o'u negeseuon e-bost.

Diffiniwch yr hyn a olygir wrth y nodweddion hyn a rhowch enghraifft addas o sut y gallai dylunwyr eu defnyddio *yn eu gwaith*.

(i) **Atodiad e-bost** [2]

Diffiniad ....

....

Enghraifft ....

....

(ii) **Copïau carbon o negeseuon e-bost** [2]

Diffiniad ....

....

Enghraifft ....

....

Examiner only
Arholwr yn unig

10. Mae cwmni sy'n gwerthu llyfrau wedi newid ei gyfrifiaduron arunig *(standalone)* am rwydwaith cyfrifiadurol.

(a) Mae *mewnrwyd* gan y cwmni.

(i) Nodwch beth yw ystyr *mewnrwyd.* [1]

....

....

(ii) Heblaw am anfon e-bost, rhowch **un** enghraifft o sut y gallai gwerthwr ddefnyddio'r *fewnrwyd.* [1]

....

....

(b) Mae'r cwmni llyfrau'n defnyddio'r Rhyngrwyd hefyd.

Heblaw am anfon e-bost, rhowch **ddwy** enghraifft *wahanol* o sut y gallai'r cwmni ddefnyddio'r Rhyngrwyd. [2]

Enghraifft 1 ....

....

Enghraifft 2 ....

....

(c) Mae'n rhaid i bob aelod newydd o'r staff ddilyn canllawiau llym sy'n rheoli'r defnydd o gyfrineiriau.

Rhowch **dair** rheol y dylid ufuddhau iddynt wrth ddefnyddio cyfrineiriau. [3]

Rheol 1 ....

Rheol 2 ....

Rheol 3 ....

(ch) Rhowch **ddwy** drosedd sy'n gysylltiedig â defnyddio rhwydweithiau a disgrifiwch sut y gellir atal y troseddau hyn.

Trosedd 1 .... [1]

Sut i'w hatal .... [1]

....

....

Trosedd 2 .... [1]

Sut i'w hatal .... [1]

....

....

Trosodd.

Examiner only
Arholwr yn unig

11. Mae ysgolion yn defnyddio systemau a meddalwedd cyfrifiadurol i wella dysgu.

(a) Nodwch bwrpas *thesawrws ar-lein* a disgrifiwch yn fanwl sut y gallai disgyblion ddefnyddio'r nodwedd hon i wella ansawdd eu gwaith. [2]

....

....

....

....

(b) Mae disgyblion yn defnyddio TGCh i'w helpu gyda'u gwaith ysgol.

Disgrifiwch, *gan ddefnyddio enghreifftiau addas*, **bedair** ffordd *wahanol* y gallai disgyblion ddefnyddio TGCh i'w helpu gyda'u gwaith ysgol. [8]

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

Examiner only
Arholwr yn unig

Trosodd.

Examiner only
Arholwr yn unig

Parhad yn unig.